ശ്രീഗർഗസംഹിതാ

വിശ്വജിത്ഖണ്ഡഃ - ത്രയസ്ത്രിംശോऽധ്യായഃ

ഭൂതസന്താപനദൈത്യവധമ് -

ശ്രീനാരദ ഉവാച -
ഹൃഷ്ടം നിപതിതം ശ്രുത്വാ ശകുനിഃ ക്രോധമൂർഛിതഃ ..
ഭ്രാതൄൻസംപ്രേഷയാമാസ ദേവാനാം ഭയകാരകാൻ ..1..
ഭൂതസംതാപനോ നാമ ഗജമാരുഹ്യ നിർഗതഃ ..
വൃകഃ ഖരം സമാരുഹ്യ കാലനാഭോऽഥ സൂകരമ് ..2..
മഹാനാഭോ മത്തപുഷ്ടം ഹരിശ്മശ്രുസ്തിമിംഗിലമ് ..
വൈജയംതം രഥം ജൈത്രം മയദൈത്യവിനിർമിതമ് ..3..
പംചയോജനവിസ്തീർണം സഹസ്രാശ്വനിയോജിതമ് ..
മായാമയം കാമഗം ച പതാകാശതസംവൃതമ് ..4..
സഹസ്രകലശാഢ്യം ച മുക്താദാമവിലംബിതമ് ..
രത്നഭൂഷണഭൂഷാഢ്യം ശതചംദ്രസമോജ്ജ്വലമ് ..5..
സഹസ്രചക്രസംയുക്തമ് ഘംടാകാരവിഭൂഷണമ് ..
ആരുഹ്യ ശകുനിഃ പശ്ചാദ്യോദ്ധുകാമോ വിനിര്യയൗ ..6..
അക്ഷൗഹിണീഭിർദ്വാദശഭിർദൈത്യാനാം മൈഥിലേശ്വര ..
ധനുഃസ്വനൈർവീരശബ്ദൈരശ്വഹേഷാരഥസ്വനൈഃ

..7..

ചീത്കാരൈർഹസ്തിനാമാശാമണ്ഡലം തു ജഗർജ ഹ
..
ദൈത്യസേനാപ്രയാണേന ചകംപേ മണ്ഡലം ഭുവഃ ..8..
നിപേതുർഗിരയോഽനേകാ വിചേലുഃ സിംധവോ നൃപ ..
നിപാതിതാർഗലാ ദേവൈർബഭൂവാശ്വമരാവതീ ..9..
തത്സൈന്യം ഭീഷണം ദൃഷ്ട്വാ പ്രദ്യുമ്നോ ധന്വിനാം വരഃ
..
ബലീ ധൈര്യധരഃ കാർഷ്ണിഃ പ്രാഹേദം
യദുപുംഗവാൻ ..10..
പ്രദ്യുമ്ന ഉവാച -
ഇദം ശരിരം ഭുവി പാംചഭൗതികം
ഫേനോപമം കർമഗുണാദിനിർമിതമ് ..
ഗതാഗതം കാലവശം കദാപി
ബുധാ ന ശോചംതി യഥാർഭകൈഃ കൃതമ് ..11..
ഗച്ഛംതി ചോർധ്വം കില സാത്വികാ ജനാ
മധ്യേ ച തിഷ്ഠംതി ഹി രാജസാ നരാഃ ..
അധഃ പ്രഗച്ഛംതി ഹി താമസാഃ പരേ
മുഹുർമുഹുസ്തേ വിചരംതി കർമഭിഃ ..12..
ബിഭേത്യയം വാ കില സർവതോ യഥാ
നേത്രഭ്രമേണാചലതീവ ഭൂർവൃഥാ ..
തഥാ ച സർവം മനസാ കൃതം ജഗ-
ത്കാചേഽർഭകം ഹ്യർഭക ആവൃതോ യഥാ ..13..
യഥാ സുഖം മംഡലവർതിനാം ചലം
തഥാസ്തി പാതാലനിവാസിനാമപി ..
തഥാമരാണാം ക്രതുഭിഃ കൃതം സ്മരേ-
ത്സർവം ത്യജേത്തത്തൃണവത്പരോ ജനാഃ ..14..
ഋതോർഗുണാ ദേഹഗുണാഃ സ്വഭാവാ
അഹർദിനം യാംതി യഥാ തഥാ ജനഃ ..

ദൃശ്യം ച യദ്യന്ന ഹി കിംചിദസ്തി
യഥാ വ്രജേ ഗച്ഛതി പാംഥസംഗമമ് ..15..
ദൃഷ്ടം യഥാ വസ്തു യദോൽകയാ തഥാ
പരേ ഗതേ കിം ഹ്യുഭയപ്രയോജനമ് ..
വിധായ മാർഗം വിചരേച്ഛിവസ്യ
പശ്യൻഹി സർവത്ര ഹരിം പരേശ്വരമ് ..16..
യഥേംദുരേകോ ജലപാത്രവൃന്ദഗോ
യഥാഗ്നിരേകോ വിദിതഃ സമിച്ചയേ ..
തഥാ പരാത്മാ ഭഗവാനനേകവ-
ത്സോऽന്തർബഹിഃ സ്യാത്സുകൃതേഷു ദേഹിഷു ..17..
യോ ജ്ഞാനനിഷ്ഠോऽതിവിരാഗമാശ്രിതഃ
ശ്രീകൃഷ്ണഭക്തസ്ത്വനപേക്ഷകോऽപി യഃ ..
തപോവനം വാപി ഗൃഹം ഗൃഹം വനം
സ്പൃശംതി തം തേ ത്രിഗുണാ ന സർവതഃ ..18..
തതോ യതിസ്ത്വധ്യഗമത്പരാത്പരം
സുഖീ സദാऽऽനന്ദമയസ്തു ബാലവത് ..
ദേഹേന പശ്യത്യുത സർവകാരണം
ധൃതം ച വാസോ മദിരാമദാംധവത് ..19..
സൂര്യോദയേ സർവതമോ വിലിയതേ
പ്രദൃശ്യതേ വസ്തു ഗൃഹേ യഥാ ജനൈഃ ..
ജ്ഞാനോദയേऽജ്ഞാനതമഃ പ്രലീയതേ
സംഭ്രാജതേ ബ്രഹ്മ പരം തനൗ തഥാ ..20..
യഥേന്ദ്രിയാണാം ച പൃഥക് ച വർത്മഭി-
ര്നോന്നീയതേऽർഥസ്ത്രിഗുണാശ്രയഃ പരഃ ..
ഏകം ഹ്യനംതസ്യ പരസ്യ ധാമ ത-
ത്തഥാ മുനീനാം കില ശാസ്ത്രവർത്മിഭിഃ ..21..
പരം പദം കേऽപി വദന്തി വൈഷ്ണവം
കേ വാപി വൈകുണ്ഠപരം പരേശമ് ..
ശാംതിം ച യത്കേऽപി തമഃപരം ബൃഹ-

ത്കൈവല്യമേകേ പ്രവദന്തി ധാമകേ ..22..
യദക്ഷരം ക്േപി ദിശം വദംതി കേ
ഗോലോകമാദ്യം പ്രവദന്ത്യഥാപരേ ..
കേചിന്നികുഞ്ജം നിജലീലയാ്യ്വൃതം
പ്രാപ്നോതി കൃഷ്ണസ്യ പദം ച തന്മുനിഃ ..23..
ശ്രീനാരദ ഉവാച -
ഇതി കാർഷ്ണേർവചഃ ശ്രുത്വാ സർവേ
യാദവപുംഗവാഃ ..
ശസ്ത്രാണി ജഗൃഹുർഹൃഷ്ടാ തജ്ജ്ഞാനേ
ധൈര്യവർദ്ധനേ ..24..
ബഭൂവ തുമുലം യുദ്ധം ദൈത്യാനാം യദുഭിഃ സഹ ..
സീതാഗംഗാതടേ ചാബ്ധൗ രക്ഷസാം കപിഭിര്യഥാ ..25..
രഥിനോ രഥിഭിസ്തത്ര പത്തിഭിഃ പത്തയോ നൃപ ..
അശ്വവാഹൈരശ്വവാഹാ യുയുധുശ്ച ഗജാ ഗജൈഃ
..26..
കേചിത്കരീംദ്രാ ഉന്മത്താ മഹാമാത്യൈഃ പ്രണോദിതാഃ
..
ഗിരീന്ദ്രാ ഇവ ദൃശ്യന്തേ മുക്താനാം മേഘഡംബരൈഃ
..27..
ശുണ്ഡാദണ്ഡൈശ്ച ഫൂത്കാരൈഃ സചീത്കാരൈഃ
സശൃങ്ഖലൈഃ ..
പാതയംതോ രഥാനശ്വാൻ വീരാൻ രാജൻ രണാംഗണേ
..28..
ശുണ്ഡാദണ്ഡൈഃ സംഗൃഹീത്വാ
രഥാൻസാശ്വാൻസസാരഥീൻ ..
നിപാത്യ ഭൂമാവുത്ഥാപ്യ ചിക്ഷിപുശ്ചാംബരേ ബലാത്
..29..
കാംശ്ചിന്മമർദുഃ പാദാഭ്യാം സംവിദാര്യ
കരൈർദൃഢൈഃ ..

സക്ഷതാശ്ച ഗജാ രാജൻപ്രധാവന്തോ രണാംഗണേ
..30..
സപക്ഷതുരഗാ രാജന്നശ്വവാഹപ്രണോദിതാഃ ..
ഉല്ലങ്ഘയന്തോഽഥ രഥാൻ ഗജകുമ്ഭാംതരേ ഗതാഃ
..31..
കേചിദശ്വൈർമഹാവീരാഃ ശക്തിഹസ്താ മദോത്കടാഃ
..
ജഘ്നുർഗജസ്ഥാന്നൃപതീന്മൃഗേംദ്രാ ഇവ യൂഥപാൻ
..32..
അശ്വാരൂഢാഃ ക്വേഽപി സേനാം സംവിദാര്യ വിനിർഗതാഃ
..
ഖഡ്ഗവേഗൈഃ പദ്മവനം ലീലാഭിർവായവോ യഥാ
..33..
കേചിത്പരസ്പരം സാശ്വൈരുത്പതന്തോ
രണാംഗണേ ..
ഖഡ്ഗൈർജഘ്നുര്യഥാ ക്രവ്യേ ചംചുഭിഃ
പക്ഷിണോഽമ്ബരേ ..34..
കേചിത്ഖഡ്ഗൈഃ പരശുഭിഃ കേചിച്ചക്രൈഃ പദാതയഃ ..
ചിച്ഛിദുർനിശിതൈർഭല്ലൈർഫലാനീവ ശിരാംസി ച
..35..
സംഗ്രാമജിദ്ബൃഹത്സേനഃ ശൂരഃ പ്രഹരണോ വിജിത് ..
ജയഃ സുഭദ്രോ വാമശ്ച സത്യകോഽശ്വയുരേവ ഹി ..36..
ഭദ്രായാശ്ച സുതാ ഹ്യേതേ ശ്രീകൃഷ്ണസ്യൗരസാഃ
ശുഭാഃ ..
സർവേഷാമഗ്രതഃ പ്രാപ്താ
യുയുധുർദൈത്യപുംഗവൈഃ ..37..
ഭൂതസംതാപനോ നാമ ഗജാരൂഢോ മഹാസുരഃ ..
യദുസൈന്യേ മഹാരാജ ചക്രേ നാരാചദുർദിനമ് ..38..
ബാണാംധകാരേ ച കൃതേ ഭൂതസംതാപനേന വൈ ..

സംഗ്രാമജിത്തദാ പ്രാപ്തഃ ശ്രീകൃഷ്ണസ്യ സുതോ ബലീ ..39..
വിവ്യാധ ബാണശതകൈർഭൂതസംതാപനോ ബലീ ..
പ്രലയാർണവസംഘോഷ-ഭീമസംഘട്ടനാദിനീമ് ..40..
ധനുർജ്യാം തസ്യ ചിച്ഛേദ ഭൂതസംതാപനോ ബലീ ..
സംഗ്രാമജിദ്ധനുശ്ചാന്യദ്-ഗൃഹീത്വാ സ്വം തഡിത്പ്രഭമ് ..41..
സജ്ജം കൃത്വാ വിധാനേന ശതം ബാണാൻസമാദധേ ..
തേ ബാണാസ്തദ്ധനുർജ്യാം ച കവചം ലോഹനിർമിതമ് ..42..
ഭിത്വാ ഛിത്വാ തനും തസ്യ ഗജം ഭിത്വാവനിം ഗതാഃ ..
ബാണപ്രഹാരവ്യഥിതഃ കിംചിദ്വ്യാകുലമാനസഃ ..43..
ഗജം സ്വം നോദയാമാസ ഭൂതസന്താപനോ ബലീ ..
കാലാംതകസമം നാഗം ദൃഷ്ട്വാ സംഗ്രാമജിദ്ബലീ ..44..
ഗൃഹീത്വാ സ്വമസിം ദിവ്യം സംജഘാന രണാംഗണേ ..
തസ്യ ഖഡ്ഗപ്രഹാരേണ ശൂണ്ഡാദണ്ഡോ ദ്വിധാഭവത് ..45..
ചീത്കാരമുത്കടം കുർവൻ മദം സംസ്രാവയൻകടാത് ..
ഭൂതസംതാപനം ത്യക്ത്വാ ഭുവനം കംപയൻ ഗജഃ ..46..
നിപാതയന്മഹാവീരാൻഘംടാനാദൈർനദന്മുഹുഃ ..
ന ബലാത്സ്തംഭിതോ ദൈത്യൈഃ പുരീം ചംദ്രാവതീം യയൗ ..47..
കോലാഹലോ മഹാനാസീദ്വ്രജന്നേവം ഗജേ ച്യുതേ ..
ഭൂതസംതാപനശ്ചക്രം ശ്രീകൃഷ്ണസ്യ സുതായ വൈ ..48..
ചിക്ഷേപ നിശിതം ശീഘ്രം ഗ്രീഷ്മമാർതംഡവത്സ്ഫുരത് ..
തദാഗതം ഭ്രമദ്ദൃഷ്ട്വാ ചക്രം ഭദ്രാത്മജോ ബലീ ..49..

സ്വചക്രേണ മഹാരാജ ലീലയാ ശതധാച്ഛിനത് ..
ജഠരസ്യ ഗിരേഃ ശൃങ്ഗം സമുത്പാട്യ മഹാസുരഃ ..50..
ചിക്ഷേപ കൃഷ്ണപുത്രായ നാദയൻ വ്യോമമംഡലമ് ..
സംഗ്രാമജിച്ച തച്ഛൃങ്ഗം ഗൃഹീത്വാ ഭുജയോർബലാത്
..51..
തതാഡ തേന രാജേംദ്ര ഭൂതസന്താപനം രണേ ..
ഭൂതസന്താപനോ ദൈത്യഃ സംപൂർണം ജഠരം ഗിരിമ്
..52..
ഗൃഹീത്വാ സംഗരേ തസ്ഥാവുദ്ഭടോ ദൈത്യപുംഗവഃ ..
അനേന ഘാതയിഷ്യാമി ത്വാം രണേ പ്രവദന്മുഖാത്
..53..
ദേവകൂടം സമുത്പാട്യ ഗിരിം ച ശ്രീഹരേഃ സുതഃ ..
അനേന ഘാതയിഷ്യാമി ത്വാം രണേ പ്രവദന്മുഖാത്
..54..
തസ്ഥൗ തത്സമ്മുഖേ രാജംസ്തദദ്ഭുതമിവാമവത് ..
ക്ഷിപന്തം പർവതം ദൈത്യം ഭൂതസന്താപനം നൃപ ..55..
തതാഡ ഗിരിണാ സ്വേന രണേ സംഗ്രാമജിദ്ബലീ ..
ജഠരോ ദേവകൂടശ്ച ദ്വൗ ഗിരീ ദൈത്യമസ്തകേ ..56..
പതിതൗ ഭൂരിഭാരാഢ്യൗ വജ്രസംഘർഷനാദിനൗ ..57..
ഭൂതസന്താപനസ്താഭ്യാം പതിതഃ പഞ്ചതാം ഗതഃ ..
തജ്ജ്യോതിഃ സംഗ്രാമജിതി ലീനം ജാതം വിദേഹരാട് ..
58..
ശ്രീസംഗ്രാമജിതഃ സൈന്യേ നേദുർദുംദുഭയസ്തദാ ..
ഭദ്രാത്മജോപരീ സുരാഃ പുഷ്പവർഷം പ്രചക്രിരേ ..59..

ഇതി ശ്രീഗർഗസംഹിതായാം ശ്രീവിശ്വജിത്ഖണ്ഡേ
ശ്രീനാരദബഹുലാശ്വസംവാദേ
ഭൂതസന്താപനദൈത്യവധോ നാമ ത്രയസ്ത്രിംശോഽധ്യായഃ
..33..

GO TOP